

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej [wykład], PG_00149979						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski polski		
Semestr studiów	6	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Marta Jurczyk				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		0.0		30.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest dostarczenie materiału do zrozumienia specyfiki uczenia się ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej; specyfiki pracy szkolnej z tym uczniem (ze zwróceniem uwagi na metodykę pracy na pierwszym etapie edukacyjnym); zainspirowanie studentów do poszukiwań sposobów pracy; kształtowanie postawy refleksyjnej wobec działań edukacyjnych z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PEDSPECJ5_W12] zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych;	W12 zna i rozumie sposoby identyfikowania, diagnozowania oraz dokumentowania (z wykorzystaniem narzędzi służących do przetwarzania informacji) specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem specyfiki diagnozy funkcjonalnej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PEDSPECJ5_U06] potrafi obserwować, rozpoznawać i wyjaśniać sytuacje dydaktyczne związane z procesem kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jest przygotowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych z osobami niepełnosprawnymi, jest przygotowany do środowiskowego wsparcia i poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	U06 potrafi obserwować, rozpoznawać i wyjaśniać sytuacje dydaktyczne związane z procesem kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jest przygotowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji włączającej	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PEDSPECJ5_W08] zna i rozumie specyfikę funkcjonowania osób niepełnosprawnych, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; zna ich potencjał, potrzeby i ograniczenia w zakresie edukacji, wychowania, rehabilitacji, terapii oraz resocjalizacji;	W08 zna i rozumie specyfikę funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w stopniu lekkim, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; zna ich potencjał, potrzeby i ograniczenia w zakresie edukacji włączającej	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
[PEDSPECJ5_U04] potrafi dostosować działania do deficytów rozwojowych człowieka, na podstawie wiedzy o zaburzeniach rozwojowych człowieka potrafi opracować zadania edukacyjne i rehabilitacyjne dla osoby niepełnosprawnej i jej środowiska	U04 potrafi dostosować działania do deficytów rozwojowych ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, w edukacji włączającej, na podstawie wiedzy o zaburzeniach rozwojowych człowieka potrafi opracować zadania edukacyjne	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza i programowanie pracy: wrażliwość edukacyjna dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, jako przesłanka dla planowania pracy; podstawa programowa w planowaniu pracy uczniów. 2. Metodyczne rozwiązania w poszczególnych obszarach edukacyjnych: edukacji polonistycznej, matematycznej i społeczno-przyrodniczej. Czynniki wyznaczające sukces szkolny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w zakresie uczenia się języka polskiego; czynniki wyznaczające sukces szkolny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w zakresie uczenia się matematyki. Podstawa programowa a możliwości ucznia; wybrane metody aktywizujące a rozwój kompetencji uczniów; rozwiązania praktyczne w zakresie sprawdzania osiągnięć ucznia. 3. Cele edukacyjne a rozwiązania pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na I etapie edukacyjnym (Metodą Ośrodków Pracy) oraz pracy lekcyjnej na II i III etapie nauczania. 4. Błędy uczniów i nauczyciela jako źródło refleksji nauczyciela. 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotu: Podstawy pedagogiki specjalnej		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Sadowska S. (red.), Nauczanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Wybrane problemy teorii i praktyki. Wyd. Edukacyjne, wyd. Wyd. Edukacyjne "Akapit", Toruń 2006, s. 75-164; 165-252; 253-298,</p> <p>Wyczęsany J., Mikrut A., Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Wyd. AP, Kraków 2002.</p> <p>Mikrut A., Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo. Wyd. Naukowe AP, Kraków 2000.</p> <p>Pasternak E., Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania w klasach wyższych szkoły podstawowej specjalnej dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. UMCS, Lublin 1991.</p> <p>Pasternak E., Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Wyd. UMCS, Lublin 1994.</p> <p>Kosakowski C. (red.) Nauczanie i wychowanie osób lekko upośledzonych umysłowo. Toruń 2001; s.139-287,</p> <p>Głodkowska J., Poznawanie ucznia szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E., Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki. Przyczyny, diagnoza, zajęcia korekcyjno-wyrównawcze, WSiP, Warszawa 1994, s.13-132.</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Podstawa programowa kształcenia ogólnego. MEN</p> <p>Głodkowska J., Poznawanie ucznia klasy I szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999. (Arkusze poznawania ucznia aneks)</p> <p>Witkowski T., Metody PAC i PAS w społecznej rewalidacji osób upośledzonych umysłowo, COM MEN, Warszawa 1988.</p> <p>Witkowski T., By podnieść poziom społecznego funkcjonowania osób z upośledzeniem umysłowym, FŚCEDs, Lublin, 1997 (narzędzie PAC -2 i PAS - aneks).</p> <p>Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu, WSiP Warszawa 1999, rozdział. 2.</p> <p>Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu. Skala oceny Skuteczności Metody Dobrego Startu, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2006.</p> <p>Głodkowska J., Pomóżmy dziecku z upośledzeniem umysłowym doświadczać przestrzeni. Orientacja przestrzenna w teorii, diagnozie i rozwoju dziecka, wyd. WSPs, Warszawa 2000; cz. III i IV.</p>

Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli, wyd. WSiP, Warszawa 1997, s. 31-125,

Montessori M., Odkrywanie dziecka, rozdział 3, 10, 11.

Kosińska A., Polak A., Żliżka D., Uczę metodą ośrodków pracy. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. WSiP, Warszawa 1999, s. 5-154

Tkaczyk G., Metodyka nauczania i wychowania początkowego w szkole specjalnej, wyd. UMCS, Lublin 1996.

Tkaczyk G., Serafin T. (red.), Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, wyd. MEN, Warszawa 2001.

Smykowska D., Materiały metodyczne do nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, wyd. OW "Impuls", Kraków 2006.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Podstawa programowa kształcenia ogólnego. MEN

Głodkowska J., Poznanwanie ucznia klasy I szkoły specjalnej. Wrażliwość edukacyjna dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Diagnoza i interpretacja, wyd. WSiP, Warszawa 1999. (Arkusze poznawania ucznia aneks)

Witkowski T., Metody PAC i PAS w społecznej rewalidacji osób upośledzonych umysłowo, COM MEN, Warszawa 1988.

Witkowski T., By podnieść poziom społecznego funkcjonowania osób z upośledzeniem umysłowym, FŚCEDs, Lublin, 1997 (narzędzie PAC -2 i PAS - aneks).

Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu, WSiP Warszawa 1999, rozdział. 2.

Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu. Skala oceny Skuteczności Metody Dobrego Startu, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2006.

Głodkowska J., Pomóżmy dziecku z upośledzeniem umysłowym doświadczać przestrzeni. Orientacja przestrzenna w teorii, diagnozie i rozwoju dziecka, wyd. WSPS, Warszawa 2000; cz. III i IV.

Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli, wyd. WSiP, Warszawa 1997, s. 31-125,

Montessori M., Odkrywanie dziecka, rozdział 3, 10, 11.

Kosińska A., Polak A., Żliżka D., Uczę metodą ośrodków pracy. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. WSiP, Warszawa 1999, s. 5-154

Tkaczyk G., Metodyka nauczania i wychowania początkowego w szkole specjalnej, wyd. UMCS, Lublin 1996.

		<p>Tkaczyk G., Serafin T. (red.), Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych, wyd. MEN, Warszawa 2001.</p> <p>Smykowska D., Materiały metodyczne do nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, wyd. OW "Impuls", Kraków 2006.</p>
	<p>Uzupełniająca lista lektur</p>	<p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Kwas L., IPET dla uczennicy z upośledzeniem w stopniu lekkim w gimnazjum, (Bank Dobrych Praktyk ORE)</p> <p>Bałachowicz J., Paluszewski J. (red.), Sprawności językowe dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, wyd. WSPS, Warszawa 1995.</p> <p>Bortnowski S., Jak uczyć poezji, Warszawa 1998.</p> <p>Bortnowski S., Zdziwienia polonistyczne czyli o sztuce na lekcjach polskiego, Warszawa 2003.</p> <p>Gruszczyk - Kolczyńska E., Zielińska E., Dziecięca matematyka. Metodyka i scenariusze zajęć z sześciolatkami w przedszkolu, w szkole i w placówkach integracyjnych, wyd. WSiP, Warszawa 2000.</p> <p>Siwek H., Czynnościowe nauczanie matematyki. WSiP, Warszawa 1998.</p> <p>Siwek H., Możliwości matematyczne uczniów szkół specjalnych, wyd. WSiP, Warszawa 1996, s.7-14; 131-152,</p> <p>Sapeta J., Metoda zautomatyzowanego rachowania oparta na układzie liczb na palach, wyd. OW "Impuls", Kraków 2003.</p> <p>Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków, wyd. WSiP, Warszawa 2004, s.79-279.</p> <p>Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej WSiP, Warszawa 2005.</p> <p>Taraszkiewicz M., Jak uczyć jeszcze lepiej. Szkoła pełna ludzi, Wyd. szkolne Arka, Poznań 2001.</p> <p>Kowalik-Olubińska M., W. Świętek, Uczymy inaczej. Nauczanie zintegrowane w klasach niższych, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 1999.</p> <p>Tkaczyk G. (red.) Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania i wychowania upośledzonych umysłowo. Lublin 1997.</p> <p>Gajdzica Z., Podręcznik w procesie kształcenia uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym, Wyd. UŚ, Katowice 2002.</p>
	<p>Adresy eZasobów</p>	
<p>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</p>	<p>Nie dotyczy</p>	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.